

Hoe zijn we hier gekomen?

Bij aanvang van de opdracht heb ik teruggekeken naar het proces tot nu toe. Ik begrijp dat de bewoners geen participatie hebben ervaren en kan niet met zekerheid zeggen waarom de keuze is gemaakt de omwonenden op een laat moment in het proces te betrekken en hen alleen te informeren. Gezien de buurtvisie van de Russische buurt en de impact die het plan heeft op de omwonenden had in mijn opvatting de participatie eerder en anders kunnen en moeten plaatsvinden.

Tegelijkertijd begrijp ik ook het perspectief van de ontwikkelaars. Zij hebben vertrouwd op de procesgang zoals geadviseerd door de gemeente en hebben na een proces dat jaren heeft geduurd onzeker zien worden wat zeker leek. Zo stonden we medio vorig jaar op een punt, waarbij zowel de ontwikkelaars als de omwonenden ontevreden waren over hun positie en niet wisten waar zij aan toe waren.

Na de zomer heb ik gesprekken gevoerd met zowel de ontwikkelaar als een vertegenwoordiging van de bewoners. Op basis van deze gesprekken heb ik geconcludeerd dat er aan beide kanten ruimte was om het gesprek aan te gaan, met als doel de door de gemeente gewenste uitkomst: een plan met draagvlak.

Rol externe procesbegeleider

Ik heb vervolgens een participatieplan geschreven, waarin ik tegemoet heb willen komen aan de belangen van zowel ontwikkelaar, als omwonenden als gemeente. Hiermee bedoel ik belangen op procesniveau. Bijvoorbeeld snelheid versus zorgvuldigheid, het uitgangspunt van de participatie en de deelnemers aan de participatie en het participatieniveau.

Dit had iets weg van een Rubiks-kubus, waarbij je wanneer je één kant oplost, soms blijkt dat je een andere kant juist door elkaar haalt. Het plan dat in deze fase van het proces iedereen accommodeert bestaat niet. Niet alleen inhoudelijk, maar ook op proces-niveau is er sprake van tegengestelde belangen, waarbij wat mij betreft de gemeente aan de lat staat om hier een afweging in te maken en kaders te stellen. Hierbij is het van belang dat alle partijen elkaars positie kennen, en dat zij begrijpen op welke manier de afweging van belangen is gemaakt, waardoor de uitkomst wordt geaccepteerd.

Een externe procesbegeleider kan hierin adviserend optreden, maar kan geen besluiten nemen. Omwille van voortgang en vaart, heb ik dit wel gedaan. Zo verwierf ik als externe een grote cirkel van verantwoordelijkheid, maar tegelijk een kleine cirkel van invloed. Dit ging wringen.

Gaande het proces heb ik dit bij de gemeente aan de orde gesteld, wat uiteindelijk geleid heeft tot het besluit om in december niet verder te gaan met de volgende fase van de opdracht. Zoals ik ook aangegeven in de bijeenkomst van december 2021, raad ik aan dat de gemeente de spelregels vast stelt en dat een externe procesbegeleider de rol krijgt om deze te bewaken.

Samenvattend:

- Een externe procesbegeleider bewaakt een ordentelijk verloop van het proces;
- De gemeente maakt waar nodig een belangenafweging en geeft inzicht in hoe deze afweging tot stand is gekomen;
- Het is duidelijk hoe en wanneer een afweging is gemaakt, deelnemers aan het proces accepteren de uitkomst en accepteren dat niet elke afweging in hun voordeel uitvalt.

Hoe verder

Naar ik begrijp is er verder gesproken over het participatieplan en is er op dit moment een zekere mate van overeenstemming over hoe nu verder. Hoewel er meer te zeggen is over dit proces en er meer lessen te leren zijn, beperk ik me nu tot die observaties die van invloed kunnen zijn op het lopende proces. Daarbij wens ik u veel succes en wijsheid.